

Nyheter i skattelagstiftningen år 1987

Av kanslichefen David Ask

Skatt på inkomst och förmögenhet m m

Med tillämpning vid 1988 eller tidigare års taxering

Bankfusioner m m

Prop 1986/87:42, SkU 1986/87:40; SFS 1987:657—666

Prop 1987/88:51, SkU 1987/88:10; SFS 1987:1149 och 1150

Enligt ett tidigare riksdagsbeslut om en ny civilrättslig banklagstiftning har formerna för samgåenden mellan banker byggts ut (prop 1986/87:12, NU 1986/87:36; SFS 1987:617—621). Riksdagen har nu också beslutat att de särskilda inkomstskatteregler som gäller för fusioner mellan aktiebolag skall få tillämpas också vid fusioner mellan banker enligt de nya banklagarna. De nya reglerna, som skall tillämpas i fråga om fusioner som genomförs efter utgången av juni 1987, skall dock inte tillämpas vid fusion mellan en bank och ett dotterbolag som inte driver bankrörelse.

De särskilda inkomstskattereglerna vid fusioner skall få tillämpas också vid fusioner mellan ekonomiska föreningar enligt 1987 års lag om ekonomiska föreningar. I likhet med vad som gäller vid fusion mellan en bank och ett dotterbolag som inte driver bankrörelse skall de nya reglerna inte tillämpas vid fusion mellan ekonomisk förening — t ex en föreningsbank — och dess helägda dotterbolag.

Trygghetsförsäkringar för skogsbrukare och renskötare

Prop 1986/87:83, SkU 1986/87:37; SFS 1987:121

Riksdagen har beslutat att skogsbrukarnas och renskötarnas förmåner av fria grupplivförsäkringar m m enligt vissa trygghetspaket skall följa samma principer vid beskattningen som de som gäller för motsvarande kollektiva försäkringar på arbetsmarknaden och även liknande försäkringar för lantbrukare och yrkesfiskare. Detta innebär främst att förmånen av fri premie inte skall inkomstbeskattas. Beträffande reglerna för utfallande belopp görs endast en del redaktionella ändringar. De nya bestämmelserna tillämpas redan vid 1987 års taxering.

Det extra avdraget för folkpensionärer

Prop 1986/87:100 bilaga 7, SfU 1986/87:10; SFS 1987:206

Riksdagen har beslutat att pensionsförmånerna skall utökas med ett tilläggsbelopp till basbeloppet på 400 kr fr o m den 1 juli 1987. Vid inkomst-taxeringen skall det extra avdraget för folkpensionärer såvitt avser månaderna juli—december 1987 ske med utgångspunkt i basbeloppet ökat med detta tilläggsbelopp. På grund av bestämmelsernas provisoriska karaktär regleras avdraget i en särskild lag som avser 1988 års taxering.

Hushållssparandet

Prop 1986/87:100 bilaga 1, FiU 1986/87:10; SFS 1987:90

Prop 1986/87:150 bilaga 3, FiU 1986/87:24; SFS 1987:855

Prop 1987/88:60, FiU 1987/88:10, SFS 1987:1315—1317

För att stimulera hushållssparandet och begränsa konsumtionsökningen har riksdagen beslutat om temporära höjningar av den högsta tillåtna månadsinsättningen i allemanssparandet. Extra insättningar, utöver 800 kr per månad, har således medgivits dels med 5 000 kr under det andra kvartalet 1987, dels med 5 000 kr under första kvartalet 1988. Dessutom har gränsen för högsta tillåtna nettoinsättning höjts från 50 000 till 60 000 kr.

Under hösten har riksdagen beslutat om ytterligare åtgärder för att stimulera hushållssparandet år 1988. Bl a skall alla som börjar spara i allemanssparandet under tiden den 1 april — den 30 december 1988 få en bonus motsvarande 5 % årlig ränta på det årets insättningar. Vidare har en möjlighet till skideellt sparande i allemansfond tillskapats.

Ändrade förlustavdragsregler för vissa bostadsföretag

Skr 1986/87:73, SkU 1986/87:23

Prop 1986/87:119, SkU 1986/87:44; SFS 1987:336

Riksdagen har infört nya bestämmelser som innebär att underskott som uppkommit i ett schablonbeskattat allmännyttigt bostadsföretag inte får utnyttjas i form av förlustavdrag om företagets allmännyttiga karaktär — och därmed också schablonbeskattningen — upphör. De nya bestämmelserna har trätt i kraft den 1 juli 1987 och är avsedda att tillämpas om den händelse som föranleder att godkännandet som allmännyttigt bostadsföretag skall återkallas inträffat efter den 19 januari 1987.

Egenavgifter och pensionsgrundande inkomst för jordbrukare

Prop 1986/87:140, SfU 1987/88:1; SFS 1987:1035—1036

Riksdagen har beslutat att egenavgifter inte skall beräknas på inkomst av jordbruksfastighet, om de intäkter som är hänförliga till egenverksamhet på fastigheten uppgår till högst 15 000 kr. Inkomsten skall då inte heller vara pensionsgrundande.

Bakgrunden till de nya bestämmelserna är bl a att effekterna av rådande praxis ansetts otillfredsställande i vissa fall, då även blygsamma intäkter av egenregiverksamhet dragit med sig att stora intäkter av exempelvis en rotpostförsäljning kommit att avgiftsbeläggas — den s k smittoeffekten. De nya reglerna har trätt i kraft den 1 januari 1988 och skall tillämpas på 1987 års inkomster. Den enskilde skall dock på begäran medges att hittillsvarande regler fortfarande skall tillämpas för hans del år 1987.

Lagervärderingen

Prop 1986/87:132, SkU 1986/87:46; SFS 1987:337—338

Spärregeln till supplementärregel I vid lagervärderingen har tidigare av regeringsrätten tillämpats på så sätt att företag som tillhörde samma intressegrupp och bedriver likartad verksamhet fick utnyttja supplementärregeln endast om samtliga företag inom gruppen minskat sitt lager. Detta gällde även om gruppens lager totalt sett hade minskat i värde.

Då avsikten med spärregeln inte varit att även en i absoluta tal mycket liten lagerökning i ett mindre företag i en sådan grupp skulle leda till att hela gruppen förlorade rätten att utnyttja supplementärregeln har riksdagen på förslag av regeringen antagit en lagändring så att denna effekt inte uppkommer. Ändringen går ut på att samtliga företag, som bedriver likartad verksamhet och mellan vilka intressegemenskap råder, vid lagervärderingen skall följa antingen huvudregeln eller supplementärregel I. Om supplementärregel I tillämpas och lagret i någon av företagen har ökat i värde måste alltså även det företaget begränsa sin nedskrivning till högst 50 % av lagrets medelvärde de två närmast föregående beskattningsåren. Yrkar företaget nedskrivning med större belopp förlorar de företag i gruppen som har en lagerminskning, sin rätt att utnyttja supplementärregel I.

Den nya utformningen av spärregeln skall tillämpas redan från och med 1986 års taxering. Besvär över denna taxering får anföras enligt 100 § TL.

Vidare har riksdagen beslutat göra en mindre justering av reglerna för värdering av djur på jordbruksfastighet. Ändringen innebär att djuren aldrig skall behöva tas upp till högre belopp än allmänna saluvärdet. Motsvarande komplettering görs vid förmögenhetsbeskattningen. De nya reglerna skall tillämpas från och med 1988 års taxering.

Avdrag för utgifter för kvittning vid optionsaffärer

Prop 1986/87:150 bilaga 3, SkU 1986/87:50; SFS 1987:572

Riksdagen har beslutat införa vissa nya skatteregler vid återköp av standardiserade optioner. Med standardiserad option avses en rättighet att under en viss bestämd tid eller på en i förväg bestämd dag köpa eller sälja en viss be-

stämd egendom till ett i förväg bestämt pris om optionen tillika är föremål för marknadsmässig omsättning. Återköp, som jämte återförsäljning även benämns kvittning, innebär att utfärdaren av en option befriar sig från sitt optionsåtagande genom att betala en särskild ersättning — återköpspremium — till sin motpart. Enligt en dom av regeringsrätten den 23 december 1986 (mål nr 1709—1986) får i sådana fall återköpspremium inte dras av från den betalning som erhållits vid utfärdandet av optionen.

Riksdagens beslut innebär att den som utfärdat en standardiserad option skall få vissa möjligheter till avdrag för återköpspremium vid kvittningsaffär. Avdraget medges i den förvärvskälla till vilken intäkten vid optionens utställande hänförts. Underskott i förvärvskällan skall dock inte vara avdragsgillt som allmänt avdrag. Motsvarande rätt till avdrag skall enligt de nya reglerna föreligga för utgiven ersättning vid ett s k kontantavräkningsförfarande, d v s då en avräkning görs mellan parterna utan att den underliggande egendomen — t ex en obligation — övergår från den ene till den andre. De nya avdragsreglerna gäller fr o m 1987 års taxering.

Inskränkt skattskyldighet för vissa stiftelser

Prop 1986/87:152, SkU 1986/87:49; SFS 1987:339—340

Olof Palmes minnesfond för internationell förståelse och gemensam säkerhet, TCO:s internationella stipendiefond till statsminister Olof Palmes minne, Stiftelsen ÖV-huset samt prisregleringsföreningarna på jordbrukets och fiskets område skall befrias från förmögenhetsskatt och all inkomstskatt utom för inkomst av fastighet. De nya bestämmelserna gäller fr o m 1985 års taxering för Stiftelsen ÖV-huset och i övrigt fr o m 1987 års taxering.

Inbetalningskvot vid avsättning till allmän investeringsfond

Prop 1987/88:51, SkU 1987/88:10; SFS 1987:1148

Riksdagen har på förslag av regeringen beslutat höja inbetalningskvoten vid avsättning till allmän investeringsfond, d v s den andel av avsättningen som skall betalas in till riksbanken för att avsättningen skall vara avdragsgill vid taxeringen till statlig inkomstskatt och vid beräkningen av underlag för vinstdelningsskatt. Enligt riksdagens beslut höjs kvoten från 75 till 100 %. Den höjda kvoten gäller för avsättningar som görs i bokslut per den 31 december 1987 och senare.

Åtgärder mot viss skatteplanering

Prop 1987/88:62, SkU 1987/88:15; SFS 1987:1203

Riksdagen har beslutat ändra vissa avdragsregler för att motverka skatteflykt. De nya reglerna innebär bl a att omedelbart avdrag för förskottsräntor medges endast för den del av räntan som belöper på beskattningsåret. Överskjutande belopp fördelas på återstoden av den tid som räntan avser. Tidigare

avdragsbegränsningar, som gällt sedan 1982 års taxering, riktade sig endast mot ränteförskott som belöpte på tid efter taxeringsårets utgång.

De nya bestämmelserna innebär också att avdrag för räntekompensation inte längre skall medges i samband med betalningen utan först för de beskattningsår då den ränta som kompensationen avser förfaller till betalning. Härmed avses sådan särskild kompensation som vid sidan av köpeskillingen utgår för upplupen men ej förfallen ränta vid förvärv av obligationer och vissa andra värdepapper. Hit hör räntebärande skuldebrev av olika slag och andelar i vissa typer av avkastningsfonder som börsnoteras med särskilda värden för kapital och ränta.

Vidare skall gälla att realisationsförlust som framkallas genom att en fastighet säljs för underpris till närstående inte skall vara avdragsgill.

De nya reglerna skall tillämpas på förskottsränta och räntekompensation som betalas efter den 9 november 1987. Beträffande realisationsförluster på fastigheter gäller förslaget i fråga om avyttringar efter nämnda dag.

Med tillämpning vid 1989 eller senare års taxering

Socialavgifterna

Prop 1986/87:100 bilaga 7 s 149 (lagförslaget)

Prop 1986/87:69 (sjukförsäkringsavgiften)

Prop 1986/87:100 bilaga 12 s 75—82 (arbetsmarknadsavgiften)

Prop 1986/87:100 bilaga 7 s 56—57 (arbetskkadeavgiften)

SfU 1986/87:14; SFS 1987:266

Prop 1987/88:60, FiU 1987/88:10; SFS 1987:1318—1320 (löneavgiften och ATP-avgiften)

I syfte att finansiera olika förbättringar av bl a sjukförsäkringen och arbetsmarknadsförsäkringen och för att förstärka arbetsskadefonden har vissa höjningar av socialavgifterna beslutats fr o m den 1 januari 1988. För *arbetsgivare* höjs sjukförsäkringsavgiften till 10,1 %, arbetskkadeavgiften till 0,9 % och arbetsmarknadsavgiften till 2,16 %. I fråga om *egenavgifterna* höjs sjukförsäkringsavgiften till 9,6 % och arbetskkadeavgiften till 0,9 %.

Senare har riksdagen beslutat att sänka den allmänna löneavgiften till 0,34 % — en sänkning med 1,66 procentenheter — den 1 januari 1988. Samtidigt har ATP-avgiften höjts till 10,6 % — en höjning med 0,4 procentenheter — för åren 1988 och 1989. Sammantaget innebär detta att den tidigare beslutade höjningen av arbetsgivaravgiften samt den höjda ATP-avgiften båda neutraliseras av den sänkta löneavgiften. För egenföretagare blir det totala avgiftsuttaget lägre år 1988 än år 1987.

Socialavgifter på vinstandelar

Prop 1986/87:107, SfU 1986/87:20; SFS 1987:567—571

Riksdagen har bifallit ett förslag av regeringen att arbetsgivaravgifter och

allmän löneavgift skall tas ut på de bidrag en arbetsgivare lämnar till en s k vinstandelsstiftelse. Sjukförsäkringsavgift och arbetsskadeavgift skall dock ej erläggas vilket hänger samman med att bidragen inte skall jämföras med lön till den anställde vid beräkningen av sjukpenningförmåner eller arbetsskadeersättning utan bara när det gäller pensionsgrundande inomst. Redovisning och inbetalning av de nya avgifterna skall ske i samma ordning som de nuvarande socialavgifterna. Arbetsgivaren åläggs också uppgiftsskyldighet med avseende på bidragen.

De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 1988.

Ändringar i fastighetsskatten

Prop 1986/87:150 bilaga 7, SkU 1986/87:50; SFS 1987:565

Prop 1987/88:34, SkU 1987/88:7; SFS 1987:1157

Med anledning av 1988 års allmänna fastighetstaxering för hyreshus har riksdagen beslutat att skatteunderlaget för hyreshusenheter sänks från 100 till 55 % av taxeringsvärdet fr o m år 1988. Syftet är att undvika att den förväntade ökningen av taxeringsvärdena för hyreshusenheter resulterar i ett ökat uttag av fastighetsskatt.

Senare har en ändring gjorts i övergångsbestämmelserna till den nyssnämnda lagändringen. Ändringen innebär i fråga om hyreshusenheter att underlaget för fastighetsskatt för beskattningsår som har påbörjats före den 1 januari 1988 skall utgöra hela det taxeringsvärde som åsatts för år 1987. Om taxeringsvärdet sänkts vid 1988 års allmänna fastighetstaxering skall underlaget för skatten i stället utgöra hela det nya taxeringsvärdet.

Anställda ombord på utländska fartyg

Prop 1987/88:34, SkU 1987/88:18; SFS 1987:1313

Genom lagstiftning år 1985 infördes en bestämmelse om skattefrihet i vissa fall för svenska sjömän vid anställning ombord på utländskt fartyg vid 1986—1988 års taxeringar. Enligt denna bestämmelse föreligger skattefrihet om anställningen och vistelsen utomlands varat minst sex månader och avsett anställning hos arbetsgivare, som är en inländsk juridisk person eller en här i riket bosatt fysisk person och anställningen utövats ombord på utländskt fartyg som huvudsakligen går i oceanfart.

Riksdagen har beslutat att denna bestämmelse skall gälla även vid 1989 års taxering.

Naturaförmåner

Prop 1987/88:52, SkU 1987/88:8 och 14 och SfU 1987/88:12; SFS 1987:1303—1311, 1205 och 1208

Regelsystemet för beskattningen av naturaförmåner har ändrats. Den nya

systematiken har bl a inneburit en relativt omfattande omarbetning av 32 § kommunalskattelagen (1928:370).

I de nya bestämmelserna undantas från skatteplikt först och främst *personalvårdsförmåner*, som bl a kännetecknas av att de inte är avsedda att vara ett direkt vederlag för utfört arbete. De är i stället ett led i arbetsgivarens personalvård.

Som exempel på skattefria personalvårdsförmåner nämns förfriskningar och lättare förtäring, sedvanliga rabatter vid inköp av varor och tjänster som ingår i arbetsgivarens ordinarie utbud samt viss arbetsgivarstött motionsverksamhet. Vidare skall förmånen för anställda i trafik- eller resebyråföretag o dyl att kostnadsfritt eller till ett subventionerat pris få utnyttja företagets resetjänster även i fortsättningen anses som skattefria personalvård. Skattefriheten begränsas dock till reseförmåner som utgår till den anställdes make/maka eller sambo och barn under 18 år.

Vidare skall förmån av *fri grupplivförsäkring* även i fortsättningen vara skattefri med samma begränsningar som hittills. Till de skattefria förmånerna skall vidare räknas *sjukvårdsförmåner och företagshälsovård*, dock att ersättning av patientavgift vid tandvård skall vara skattepliktig. Arbetsgivaren medges avdrag för sina kostnader för anställdas sjuk- och hälsovård med undantag för kostnader som avser vård på privat sjukvårdsinrättning.

Förmån av *fria arbetskläder och fri uniform* skall inte tas upp som intäkt, om förmånen avser kläder som är avpassade för arbetet och inte kan användas privat. Inte heller skall skatteplikt föreligga för *vissa gåvor*, nämligen julgåvor av mindre värde, sedvanliga jubileumsgåvor eller minnesgåvor vars värde inte överstiger 6 000 kronor och som ges vid vissa speciella tillfällen. Även *andra förmåner vars värde per år och anställd inte överstiger 600 kronor* är skattefria.

Övriga naturaförmåner är skattepliktiga. För vissa förmåner har, i likhet med vad som redan gäller för bilar, införts schablonmässiga värderingsregler vid taxeringen. Detta gäller för förmån av bl a fria eller subventionerade måltider. Ett förslag om att schablonvärdera även semesterbostad avslogs av riksdagen.

Preliminär A-skatt skall betalas för samtliga skattepliktiga naturaförmåner genom att arbetsgivaren gör skatteavdrag. De beläggs också med arbetsgivaravgifter. Vidare åläggs arbetsgivaren att ange värdet av eventuella naturaförmåner i kontrolluppgift.

De nya reglerna trädde i kraft den 1 januari 1988 och skall tillämpas fr o m 1989 års taxering.

Dubbelbeskattningsavtal

Nytt nordiskt dubbelbeskattningsavtal

Prop 1986/87:94, SkU 1986/87:43; SFS 1987:384, 1041 och 1043.

Riksdagen har godkänt ett nytt multilateralt dubbelbeskattningsavtal mellan de nordiska länderna, vilket är avsett att ersätta det nordiska dubbelbeskattningsavtalet från 1983. Enligt det nya avtalet kommer samtliga berörda länder att tillämpa den skattemetoden för att undvika dubbelbeskattning av inkomst av tjänst. Detta innebär bl a att personer som är bosatta i Sverige men arbetar i Norge endast kommer att betala skatt och sociala avgifter i Norge för arbetsinkomsten. Härigenom får problemet med den norska folketrygdeavgiften, som hittills inte kunnat avräknas fullt ut från den svenska skatten, en lösning. I övrigt överensstämmer det nya avtalet i huvudsak med det nuvarande. Det nya avtalet skall börja tillämpas på skatt för inkomst under år 1988 och ifråga om skatt på förmögenhet som taxeras år 1989 eller senare.

Riksdagen har samtidigt godkänt ett tilläggsavtal till det nordiska avtalet om handräckning i skatteärenden. Tilläggsavtalet ger de behöriga myndigheterna i de avtalslutande staterna möjlighet att träffa överenskommelser om överföring av inbetald preliminär skatt. Avtalet skall gälla fr o m den 1 januari 1988.

Dubbelbeskattningsavtal med Irland

Prop 1986/87:77, SkU 1986/87:24; SFS 1987:103

Riksdagen har godkänt ett nytt dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Irland, vilket ersätter ett tidigare avtal från 1959. Det nya avtalet är utformat i nära överensstämmelse med OECD:s modellavtal. Såväl Sverige som Irland tillämpar enligt det nya avtalet — till skillnad från det tidigare — credit of tax som huvudmetod för att undvika dubbelbeskattning. Avtalet är avsett att med visst undantag bli tillämpligt på inkomst och realisationsvinst som förvärfvas fr o m den 1 januari året närmast efter utväxlingen av ratifikationshandlingarna.

I propositionen lämnas dessutom den upplysningen att regeringen i fortsättningen inte kommer att som hittills utfärda några anvisningar i samband med att en lag om dubbelbeskattningsavtal sätts i kraft. I den mån föreskrifter om verkställigheten erfordras för tillämpningen kommer regeringen besluta om sådana föreskrifter eller överlåta åt RSV att meddela bestämmelser i ämnet.

Uppsägning av vissa dubbelbeskattningsavtal

Prop 1986/87:85, SkU 36; SFS 1987:1044—1047

Vissa äldre dubbelbeskattningsavtal med territorier och stater som har brittisk resp belgisk anknytning har sagts upp fr o m utgången av år 1987. Även avtalet med Liberia—ingånget år 1969 — har sagts upp.

Dubbelbeskattningsavtal med Filippinerna

Prop 1987/88:19, SkU 1987/88:6; SFS 1987:1183

Riksdagen har godkänt ett nytt dubbelbeskattningsavtal med Filippinerna,

vilket ersätter ett tidigare avtal från 1966. Det nya avtalet är utformat i nära överensstämmelse med OECD:s modellavtal. Både Sverige och Filippinerna tillämpar enligt avtalet credit of tax som huvudmetod för att undvika dubbelbeskattning. Avtalet, som inte omfattar förmögenhetsskatt — det finns ingen sådan på Filippinerna — blir i Sverige i huvudsak tillämpligt på inkomster som förvärfvas fr o m den 1 januari året närmast efter utväxlingen av ratifikationshandlingarna.

Dubbelbeskattningsavtalet med Schweiz

Prop 1987/88:56, SkU 1987/88:13; SFS 1987:1182

ASEA och Brown Boveri planerar att efter sin sammanslagning etablera ett bolag i Schweiz som bl a skall vidareutdela utdelningar som uppburits från koncernens dotterbolag i andra länder till Sverige. Det gällande avtalet med Schweiz från 1965 innehåller inga bestämmelser som skattebefriar utdelningar som härrör från ett tredje land och som enligt dubbelbeskattningsavtal med detta land skulle ha varit befriade från svensk skatt om de hade betalats direkt till det svenska bolaget.

Genom en särskild lag som antagits av riksdagen kompletteras avtalet med en sådan regel samt en bestämmelse som går ut på att utdelningar som underkastats normal schweizisk inkomstskatt för bolag eller därmed jämförlig inkomstskatt skall befrias från svensk skatt. Vidare har de allmänna anvisningarna som tagits in i avtalets tillämpningskungörelse ersatts med den nya lagen.

De nya bestämmelserna har trätt i kraft den 1 januari 1988 och skall tillämpas beträffande skatter på inkomst som förvärfvas fr o m den dagen och beträffande förmögenhet som taxeras år 1989 eller senare.

Taxering och uppbörd m m

Förbättrad skattekontroll av vinster på värdepapper

Prop 1986/87:78, SkU 1986/87:28; SFS 1987:105

Enligt RÅ 1986 ref 69 har taxeringsrevision inte ansetts kunna ske hos fondkommissionär i syfte att utfå räkenskapshandlingar avseende fondkommissionärens samtliga kunder. För att förbättra möjligheterna till en effektiv kontroll av värdepappersförsäljningar har riksdagen beslutat om vissa ändringar i taxeringslagen (1956:623), vilka trätt i kraft den 1 maj 1987. Enligt de nya bestämmelserna skall fondkommissionär på anmaning av RSV eller, efter RSV:s bestämmande, av länskattemyndighet lämna uppgifter om avyttringar av värdepapper som har gjorts av i förväg ej bestämda personer. Gäller ärendet en viss namngiven person skall liknande uppgifter lämnas på anmaning av länskattemyndighet, lokal skattemyndighet, taxeringsnämnd eller tjänsteman som biträder taxeringsnämnd.

Sammanslagning av timstudiestöd och dagstudiestöd till korttidsstudiestöd
Prop 1986/87:100 bilaga 10, SfU 1986/87:11, SFS 1987:295—296

Riksdagen har beslutat slå samman timstudiestödet och dagstudiestödet till ett korttidsstudiestöd. Härav betingade följdändringar har gjorts i bl a 37 § taxeringslagen (1956:623) och anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370).

Ensamdomarkompetens i skattemål m m

Prop 1986/87:113, JuU 1986/87:29; SFS 1987:331—332

I syfte att främja en snabbare handläggning vid länsrätterna har riksdagen på förslag av regeringen beslutat att en lagfaren domare i länsrätt utan medverkan av nämndemän skall få handlägga mål som avser ändring av taxerad inkomst med högst 5 000 kr i stället för som tidigare 2 500 kr.

Riksdagsbeslutet innebär vidare att de allmänna förvaltningsdomstolarna och försäkringsdomstolarna får avstå från skriftväxling med en sökandes eller en klagandes motpart — s k kommunikation — när det inte finns anledning anta att talan i någon del kommer att bifallas. I fortsättningen erfordras alltså inte längre att denna utgång av målet bedöms som uppenbar för att underlåta kommunikation.

Lagändringarna har trätt i kraft den 1 juli 1987.

Skatteavdrag från sjukpenning

Prop 1986/87:133, SfU 1986/87:22; SFS 1987:371

Riksdagen har beslutat att skatteavdrag på sjukpenning och vissa andra dagersättningar inom den allmänna försäkringen skall göras med ledning av skattetabeller där avdragets storlek per ersättningsdag inte anges i krontal utan med ett procenttal. Syftet är att det procentuella avdraget skall överensstämma med den procentsats som gäller för den totala skatten på en årsinkomst motsvarande den skattskyldiges sjukpenninggrundande inkomst.

För ersättning som i vissa fall utgår trots att sjukpenninggrundande inkomst inte fastställts skall det procentuella avdraget bestämmas med hänsyn till ersättningsunderlagets storlek.

De nya reglerna har trätt i kraft den 1 december 1987.

Deklarationsskyldighet m m

Prop 1987/88:34, SkU 1987/88:7; SFS 1987:1156 och 1158

D e k l a r a t i o n s s k y l d i g h e t f ö r f a s t i g h e t s s k a t t

När garantibeskattningen avskaffades utgick den bestämmelse som reglerade deklarationsskyldigheten för den som var skattskyldig för garantibelopp.

För att fysiska personer, för vilka underlag för statlig fastighetsskatt eller skogsvårdsavgift skall fastställas, även i fortsättningen skall vara skyldiga att deklarerat har en justering gjorts i 22 § taxeringslagen (1956:623).

Flyttningsbidrag m m

På grund av vissa författningsmässiga omregleringar av flyttningsbidrag och flyttningsstöd, som är skattefria, samt omställningsbidrag, som är skattepliktigt, har vissa redaktionella följdändringar gjorts anvisningarna till 19 § kommunalskattelagen (1928:370).

Uppbörden av socialavgifter

Prop 1987/88:40, SfU 1987/88:12; SFS 1987:1208—1210

Reglerna för uppbörd av socialavgifter har ändrats, dels i fråga om möjligheten för arbetsgivaren att justera eller komplettera sina månadsvisa uppbördsdeklarationer i en årsuppgift, dels när det gäller skattemyndigheternas skyldighet att meddela fastställelsebeslut.

Årsuppgift skall i fortsättningen avlämnas endast efter anmaning av en skattemyndighet. En arbetsgivare som upptäcker ett fel i redovisningen skall, i stället för att lämna årsuppgift, rätta den felaktiga uppbördsdeklarationen. Årsuppgiften utformas härigenom som ett kontrollinstrument för skattemyndigheterna.

Fastställelsebeslut kommer att meddelas i ett mera begränsat antal fall än hittills. Bl a slopas skyldigheten att meddela fastställelsebeslut i de fall en arbetsgivares redovisning i rättelsedeklaration i höjande riktning godtas.

Andra ändringar som omfattas av riksdagsbeslutet är att beslut om månadsavgift skall kunna fattas så länge beslut om fastställelse av årsavgift inte meddelats. Vidare föreskrivs att årsavgift inte behöver fastställas om beloppet att betala eller återfå understiger 100 kronor.

Slutligen har en ändring gjorts i 37 § taxeringslagen (1956:623) som berör sådana arbetsgivare som betalar vissa semestermedel för de anställdas räkning till en särskild semesterkassa, ett förfarande som tillämpas bl a inom byggbranschen. Även om arbetsgivaren inte är skyldig att redovisa inbetalda belopp av kontrolluppgifter skall han lämna uppgift om det sammanlagda beloppet i kontrolluppgiftssammandraget.

De nya reglerna har trätt i kraft den 1 januari 1988.

Sekretessen för uppgifter från utlandet

Prop 1987/88:41, KU 1987/88:22; SFS 1987:1161

Riksdagen har beslutat skärpa sekretessen i beskattnings- och indrivningsverksamhet för uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden som har lämnats från utlandet till Sverige med stöd av dubbelbeskattningsavtal e d som godkänts av riksdagen. Bestämmelserna om begränsningar

i sekretessen mellan olika myndigheter i Sverige får inte tillämpas i den mån det skulle strida mot avtalet. De nya bestämmelserna skall enligt propositionen träda i kraft den 1 januari 1988.

Kontrolluppgifter på räntor m m

Prop 1987/88:44, SkU 1987/88:9 och 19; SFS 1987:1159 och 1204

Fr o m 1989 års taxering införs en generell beloppsgräns för kreditinstitutens uppgiftsskyldighet. Kontrolluppgift skall inte lämnas i fråga om borgenär vars sammanlagda ränta på olika konton i kreditinstitutet understiger 100 kr. Räntor på konton som inte är större än så blir också skattefria om inte borgenären har sådana småräntor i flera kreditinstitut och dessa sammanlagt uppgår till 500 kronor eller mer.

I fråga om gemensamma konton som innehas av fler än fem personer — sällskapsklubbar o dyl — får i stället för uppgifter om ränta etc på samtliga innehavare, uppgifter lämnas om total ränta eller fordran på kontot och om den beteckning på innehavarkretsen som används samt om en av de personer som förfogar över kontot.

Den nuvarande skyldigheten för bl a banker att lämna kontrolluppgift på sparobligationer som lösts in i respektive bank upphävs. Enbart riksgäldskontoret blir uppgiftsskyldigt i fråga om ränta och kapital för sparobligationer. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om svenska statens sparobligationer från SPAR 72.

I övrigt undantas skogskonto, skogsskadekonto, upphovsmannakonto och uppfinnarkonto från kontrolluppgiftsskyldighet enligt taxeringslagen. Vidare förlängs bemyndigandet för RSV att medge dispens från uppgiftsskyldigheten i fråga om bl a gemensamma konton till att avse även taxeringsåret 1988.

Förseningsavgift m m

Prop 1987/88:55, SkU 1987/88:12; SFS 1987:1217—1221

Förseningsavgifterna har schabloniserats till fasta belopp. Vidare har de dubbla avgifterna vid utebliven självdeklaration trots anmaning slopats.

När en deklaration lämnas för sent skall i fortsättningen förseningsavgift påföras med 1 000 kronor för aktiebolag och med 500 kronor för andra. Har deklaration inte lämnats senast den 1 augusti under taxeringsåret påförs avgift med 4 000 kronor för aktiebolag och 2 000 kronor för andra.

Vidare föreskrivs att skattedomstolarna skall hålla muntlig förhandling i mål om skatte-, avgifts- och tulltillägg samt förseningsavgift om den skattskyldige begär det och det inte saknas anledning anta att avgift kommer att utgå.

De nya reglerna har trätt i kraft den 1 januari 1988 och skall börja tillämpas i fråga om deklarationer som avser 1988 års taxering.

Nya regler för taxeringsrevision, m m

Prop 1987/88:65, SkU 1987/88:17; SFS 1987:1228—1231

Tidigare var det en utbredd uppfattning att taxeringsrevision fick ske bl a för att inhämta kontrollinformation beträffande okända skattskyldiga. Genom regeringsrättsavgörandet RÅ 1986 ref 69 gavs emellertid bestämmelserna en snävare tolkning.

I syfte att ge skattemyndigheterna samma befogenhet som de allmänt ansågs ha före detta domstolsavgörande har nya regler införts i taxeringslagen, vilka ger skattemyndigheterna befogenhet att genomföra s k generella kontroller, d v s insamling av uppgifter som avser ett större antal icke namngivna personer och som t ex har till syfte att ge skattemyndigheten ett underlag för s k urvalsrevisioner. Tillämpningsområdet för generella revisioner är dock begränsat till endast bokföringsskyldiga och juridiska personer. Vidare skall beslutsfattandet i första hand ligga hos RSV.

Begreppet handling i taxeringslagen har getts samma innebörd som i tryckfrihetsförordningen, d v s en framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel. Härav följer att skattemyndigheterna vid en taxeringsrevision får granska räkenskaper och andra handlingar, således även ADB-upptagningar. Vidare får skattemyndigheterna — med vissa begränsningar — befogenhet att själva använda tekniska hjälpmedel vid granskningen av ADB-material.

I syfte att ytterligare stärka den enskildes rättssäkerhet har bevissäkringslagen ändrats på vissa punkter. Ändringarna gäller införande av en proportionalitetsregel, förstärkt skydd för intrång i bostad och förstärkt skydd för känsliga uppgifter.

De nya reglerna har trätt i kraft den 1 januari 1988.

Övrigt

Följedlagstiftning till den nya plan- och bygglagen

Prop 1875/86:90, BoU 1986/87:4; SFS 1987:146, 148 och 150

Efter införandet av den nya plan- och bygglagen (1987:10) m m har vissa följdändringar gjorts i bl a fastighetstaxeringslagen (1979:1152), anvisningarna till 27 § kommunalskattelagen (1928:370) och anvisningarna till 3 § lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst. Ändringarna innebär i huvudsak en anpassning till plan- och bygglagens terminologi och systematik.

Skatteutjämningsavgiften m m

Prop 1986/87:100 bilaga 9, FiU 1986/87:20 och 29; SFS 1987:560—564

Riksdagen har beslutat att det nuvarande skatteutjämningsystemet skall bibehållas även för år 1988. Av statsfinansiella skäl höjs skatteutjämningsav-

giften år 1988 med 10 öre/skr för både kommuner och landsting. Det totala avgiftsuttaget uppgår därmed till 34 öre/skr för landsting och 47 öre/skr för primärkommuner. Avgiften regleras i en särskild lag — lagen (1987:560) om skatteutjämningsavgift.

Den nuvarande progressiva tilläggsavgiften för kommuner med egen stark skattekraft behålls. Den gräns vid vilken avgiften börjar utgå sänks dock fr o m år 1988 från 135 % till 130 % av medelskattekraften. Även denna avgift får en särskild lagreglering — lagen (1987:561) om särskild skatteutjämningsavgift.

I övrigt har vissa nya regler införts i vad avser kommunernas och landstingens redovisning av preliminärskattemedel till länskattemyndigheterna. De nya reglerna går ut på att preliminärskatterna och arbetsgivaravgifterna skall avräknas direkt mot kommunalskatten den 18 varje månad. Syftet är att ytterligare minska de tidigare alltför stora svängningarna i betalningsströmmarna den 19 och 20 i månaden, d v s innan kommunalskatten är till fullo utbetald. Enligt de nya bestämmelserna, som trätt i kraft den 1 juli 1987, skall kommunerna och landstingen senast den 12 varje månad lämna in en redovisning till länskattemyndigheten för de belopp som skall avräknas.

Bokföringen inom spannmålshandeln

Prop 1986/87:101, LU 1986/87:30; SFS 1987:463

Riksdagen har på förslag av regeringen beslutat vidga möjligheterna att få dispens att använda andra redovisningsperioder än de som föreskrivs i bokföringslagen. Syftet är att kunna tillgodose ett behov för spannmålshandeln att avsluta räkenskapsåret under tredje tertialet i stället för vid årsskiftet.

Fastighetstaxeringen 1988

Prop 1986/87:156, SkU 1986/87:51; SFS 1986:391—392

Under förberedelserna inför den allmänna fastighetstaxeringen år 1988 framkom att värderingsmodellen för hyreshus behövde ändras. Riksdagen har därför beslutat att värdefaktorn hyra delas upp i två värdefaktorer, nämligen bostadshyra för bostäder och lokalhyra för lokaler. I fråga om värdefaktorn ålder skall minst sju klasser finnas. Vissa smärre ändringar har också genomförts i fråga om det s k normhusets karaktär.

Vidare har en möjlighet införts att nytaxera en fastighet som vid allmän fastighetstaxering visar sig tillhöra en fastighetstyp som bör bli föremål för sådan taxering först vid ett senare tillfälle.

Ny organisation för folkbokföring

Prop 1986/87:158, SkU 1987/88:2

Riksdagen har beslutat att ansvaret för den löpande folkbokföringen förs

över från pastorsämbetena till de lokala skattemyndigheterna. Samtidigt har uttalats att även försäkringskassorna bör på olika sätt integreras i folkbokföringsarbetet. Den nya organisationen skall enligt beslutet gälla fr o m den 1 juli 1991. En organisationskommitté skall lämna förslag till de regelförändringar som behöver vidtas. Organisationskommittén skall också utreda vilket tillskott av personal som kan behövas och i vilken utsträckning man skall kunna ta till vara den kompetens som idag finns på pastorsämbetena. En tredje uppgift för kommittén är att lösa arkivfrågorna.

Arvs- och gåvoskatt

Prop 1987/88:61, SkU 1987/88:14 och 19; SFS 1987:1204—1207

Riksdagen har under våren fattat beslut om äktenskapsbalk, lag om ändring i ärvdabalken och lag om sambors gemensamma hem (prop 1986/87:1, LU 128, rskr 159; SFS 1987:230—232) samt om ikraftträdande och följdlagstiftning (prop 1986/87:86, LU 26, rskr 247, SFS 1987:788—812 och 816).

Till följd härav har ändringar gjorts även i arvs- och gåvoskattelagstiftningen.

Skatteändringarna har bl a inneburit att grundavdraget för efterlevande make vid arvsbeskattningen höjts från 100 000 kronor till 200 000 kronor. Dessutom har bestämmelser för hur de nya bodelningsreglerna i äktenskapsbalken skall beaktas vid arvsbeskattningen införts. Vissa ändringar av beskattningsreglerna vid efterarv har också genomförts. Efterbeskattning och återvinning skall enligt de nya reglerna kunna ske i vissa situationer där den faktiska fördelningen av kvarlåtenskapen kommit att avvika från den schematiska. Bestämmelserna om beskattning av försäkringar har förenklats.

Till följd av den nya regleringen av samboförhållanden, som även omfattar homosexuella sambor, skall i fortsättningen sambor i beskattningshänseende jämföras med makar. I övrigt innebär ändringarna i huvudsak en formell anpassning av arvsskattereglerna till den nya familjerättsliga lagstiftningen.

De nya bestämmelserna har trätt i kraft den 1 januari 1988.

Frisläpp av investeringsfonder

SFS 1987:941

Regeringen har beslutat att investeringsfonderna skall släppas fria i hela landet för miljöförbättrande investeringar.

Avsättningar t o m 1988 års taxering (i bokslut t o m den 31 december 1987) får användas för åtgärder som väsentligt begränsar störningar i den yttre miljön i form av vatten- eller luftföroreningar e d. Frisläppet gäller för byggnads-, mark- och FoU-arbeten som utförs respektive inventarier som anskaffas före utgången av mars 1990.

Medgivande lämnas för hela investeringsbeloppet om investeringen avser ett mindre belopp eller om investeringen helt eller så gott som helt syftar till att begränsa störningar i den yttre miljön. För andra miljöförbättrande investeringar skall medgivandet normalt begränsas till en tredjedel av investeringsbeloppet.

Frisläppet för investeringar i stödområdena förlängs ett år. Det begränsade frisläppet som fram till den 31 mars 1988 gäller för bygnads- och markarbeten utanför stödområdena förlängs däremot inte.

FÖR SNABB OCH VEDERHÄFTIG
SKATTE INFORMATION
PRENUMERERA PÅ
RSV-NYTT
RIKSSKATTEVERKETS NEWSLETTER!
Prenumerationspris för 1988, 715:- ink! moms. Ring eller skriv till Allmänna Förlaget, Kundtjänst, 10647 Stockholm, tfn 08-7399640.
ALLMÄNNA FÖRLAGET

1988-års upplaga!

Beskattning av inkomst och förmögenhet

Fjärde omarbetade upplagan

Beaktar nyheter som publicerats till den
1 november 1987!

600 sidor. Hårdband

Kapitel 1–12 behandlar grundläggande frågor, som inkomstbegrepp och kostnadsbegrepp och i huvudsak kommunalskattelagens bestämmelser rörande de olika inkomstslagen m m fram till 51 § KL.

Kapitel 13–25 behandlar den statliga inkomstbeskattningen, familjebeskattnngen, företags- och juridiska personers beskattning m m samt förmögenhetsbeskattningen, taxeringsförfarandet och tolkningsfrågor.

Författarna:

Sven-Olof Lodin, professor i finansrätt, Industriens skattesakkunnige

Gustaf Lindencrona, professor i finansrätt

Peter Melz, högskolelektor i skatterätt

Christer Silfverberg, kammarrättsassessor, högskolelektor i skatterätt

Beställ boken i bokhandeln
eller med denna kupong
direkt från förlaget.

Utbildningshuset
Studentlitteratur

Box 141, S-221 00 Lund, Sweden. Tel. 046-30 70 70

Ja tack!

Pg 8-0288

Jag beställer .... ex av Lodin mfl: Beskattnng av inkomst och förmögenhet (art nr 2194) à
550:- inkl moms.

Debiteras på _____

Adress _____

Postadress _____

Frakt, exp avgift och ev postförskottsavgift tillkommer. Reservation för prisändringar.

I Danmark distribueras våra böcker av Svensk-Norsk Bogimport A/S, Store Kongens gade 59 A, 1264 Köpenhamn K. I Norge
beställs våra böcker i bokhandeln.